

Eva och Pål möter Ylwa: 16 år

Ur samtal 2018-08-13, red.2020-03-13

Pål: Föddes du här?

Ylwa: Först bodde jag ett år här sedan var jag borta härifrån några år. Jag kom tillbaka i 5–6 års åldern så jag missade de första åren på förskolan här. Jag är därför lite inflyttad.

P: Vad kommer du ihåg från skolan här?

Y: Tre tjejer och en kille var jämnåriga med mig på Ön. Vi gick samma klass i skolan. Skolan var fantastisk. Läraren var jättebra men det uppstod ju konflikter mellan några av oss jämnåriga barn. De finns inte förskola alls här nu ju. Kanske blir det sämre eller kanske blir bättre när de går i förskolan på Björkö. Då kommer de in i gänget där lite mer, det gjorde inte vi. Där finns det ju barn i alla åldrar, mer än här. Jag har inte umgåtts mycket med de andra i samma ålder på ön. De som var ett år äldre gick i skolan i stan. Så en del sammanhållning försvann. Jag har ”lessnat” nu. Dom andra tjejer har sitt och jag har mitt. Jag skiter i det. Det var en liten skola som jag gick i här. Vi var 13 elever i hela skolan. Klasserna var mycket små. Det var en fördel från början men nu kan jag se att jag kanske var för trygg. Det var en fördel att jag kunde gå själv hem från skolan. Det var en nackdel att jag är inte riktigt blev förberedd på livet utanför ön. Vi åkte inte till stan. Vi hittade inte där. Min barntrygghet blev lite handikappande i tonåren – kanske man skulle kunna säga.

P: Men nu går du på Gymnasiet i stan?

Y: På gymnasiet kommer jag inte att plugga med någon annan härifrån. Jag har hittat vänner i stan genom sången och operan. När jag började i musikklassen (i mellanstadiet) i Brunnsbo var det 30 elever på en lärare. Det var 1000 elever totalt på skolan. Jag var livrädd när jag kom dit. Jag var rädd, osäker och liten. Jag var inte beredd på det. Jag var inte förberedd på så många människor och på att vara ensam och anonym bland så många människor och så mycket annat. Man kan känna sig utanför när de som har stora släkter här har sina släktfester. Sedan finns det naturligtvis klasskillnader här som på alla andra ställen. Jag har alltid varit rätt vuxen av mig. Vi har alltid pratat jättemycket hemma, även om svåra saker. Varför tänker ingen som jag, har jag ofta undrat. Jag har nog ofta tänkt lite mera än vad kanske många andra gör.

P: Du verkar trivas när du sjunger. Du verkar stor och säker på scenen, som jag ser dig?

Y: Jag har haft låg självkänsla, jag har jobbat mycket med det. Men sången gav mig en annan roll. Jag behövde den för att våga det jag gör idag.

P: Hur styrs Kalvsund?

Y: Kalvsund styrs av starka personer, genom personliga initiativ, inom föreningarna: mycket är rätt uppstyrt, men inte allt. Någon mailar också kommunen själva om en lampa är trasig på byn. Alla tar mycket ansvar för helheten. Grannarna hjälper till att hålla ordning här. Olika grupper styr olika saker. Flera tillsammans styr mycket. Det syns och märks vems som har köpt sina hus och vem som har ärvt sina hus. Fattiga pensionärer finns det här men inte så många arbetslösa. Och det finns några som är väldigt rika, men alla barn gick i samma Vips.¹

Vad betyder havet för dig?

Havet betyder väldigt mycket för mig! Jag lärde mig att respektera havet redan som riktigt liten. Jag lärde mig att använda flytväst när jag inte kunde simma. Jag är ingen landetmänniska med kossor och sånt. Havet ger mig lugn. Bad är härligt. Havet ger trygghet. Jag gillar också att det inte finns några bilar här. Det finns båtar. Det gillar jag. Det är tyst, lugnt och skönt. När jag längtar hit är det lugnet men kanske ännu mer tryggheten som jag längtar efter. Man kan gå ut mitt i natten själv här utan att vara det minsta rädd. Det är väldigt värdefullt, men när jag inte är här och tänker på Kalvsund är det ändå nog mest havet som jag tänker på.

Hur tänker du om framtiden?

Jag ska gå på ”Rytmus” och arbeta med musiken, kanske bli en ”sing and song writer”. Det går en direktbuss från Varholmen dit. Tre år till på operan. Jag vill gärna bo nära havet i framtiden också, men kanske inte här, kanske någon annanstans vid havet. Nu behöver jag komma härifrån. Jag behöver snart få del av, och våga vara i, den större världen.

Vad tänker du om att bli gammal?

Farmor är gammal. Hon är ensam här. Hon känner liten gemenskap med andra här. Jag tror att hon tycker att det varit svårt att komma in här. Det flyttas ju hit allt fler nu som inte har sina släkter här. Så det blir kanske lite enklare undan för undan, när allt fler blir nyinflyttade, men när farmor flyttade hit var hon vuxen och det var nog inte så lätt på den tiden.

¹ VIPS är en barnverksamhet i kyrkans regi på Kalvsund där de flesta barn i flera generationer deltagit